

Sextonde internationella olympiaden i lingvistik

Prag (Tjeckien), 26–30 juli 2018

Lösning till uppgiften i lagtävlingen

mëbêngôkre → xavante:

• C-

	p(r), m(r)	t, n	∅, nh	k(r), ng(r), g
före i, u, y	b(r)	d	z	∅/'r
före en annan oral vokal	p(r)	t	s	
före en nasal vokal	m(r)	n	nh	

– b → w, (d)j → z, r → r

– före w+V: C(+r) → ∅

• V

(w)a	e	ê, i	o	ô, u	à, ÿ	y	wÿ	ã	ẽ	ĩ	õ, ù
(w)a	e	i	o	u	é	â	wa	ã	ẽ	ĩ	õ
efter m, mr, n, nh								a	e	i	o

• i tvåstaviga ord: ka- → wa-

• kry-/ngry-, kà-/ngà- → hâ-

• -C

m, k	n	p	r	t
∅	nV	bV	rV	dV

mëbêngôkre ~ krīkatí:

b	dj	m	n	nh	ng	-x	-nh	∅ (xavante: s/z)	—
p	x	(m)p	(n)t	x	c/qu	-j	-n	h	'

à	ÿ	y	ê	ĩ	ô	u	V
ÿ	y	yh	i	ẽh	u	oh	VV

(a)

A.	a	9	kak	<i>hostning</i>
B.	a hã	6	ga	<i>du</i>
C.	bâ	53	py	<i>annattoträd</i>
D.	bâdâ	35	myt	<i>sol</i>
E.	budu	34	mut	<i>hals</i>
F.	buru	52	pur	<i>fält</i>
G.	du/'wapé/'wasa	61	tu	<i>att bära</i>
H.	du ~ di	62	tu ≈ tik	<i>buk</i>
I.	êne	15	kën	<i>sten</i>
J.	hâ	42	ngryk	<i>arg</i>
		37	ngà	<i>manshus</i>
		24	kry	<i>[kall]</i>
		8	kà	<i>[hud/bark/kvinnobröst]</i>
K.	hâdâ	25	kryt	<i>metallstycke</i>
L.	ma	32	mã	<i>nandu / till, mot</i>
M.	me/wabzu/sãmra	33	mẽ/rẽ	<i>att kasta</i>
N.	mi	48	pĩ	<i>trä</i>
O.	mo/ne/ai'aba'ré	58	tẽ/mõ	<i>att ge sig av/att komma</i>
P.	mra	50	prãm	<i>hungrig</i>
Q.	mro	51	prõ	<i>hustru</i>
R.	na	36	nã	<i>moder</i>
S.	nhi	43	nhĩ	<i>kött</i>
T.	nhorõwa	45	nhũrkwã	<i>hem</i>
U.	nho'udu	44	nhõkõt	<i>mansbröst</i>
V.	no	60	tõ	<i>bror</i>
W.	pa	31	ma	<i>lever (subst.)</i>
X.	para	47	par	<i>fot</i>
Y.	po	49	po	<i>platt och bred</i>
Z.	ré	54	ràm	<i>kåda</i>

AA.	ta/rĩ/sina	55	ta/kà	<i>att skörda, att skära av</i>
BB.	te	57	te	<i>ben</i>
CC.	té	56	tàm	<i>rå</i>
DD.	tebe	59	tep	<i>fisk</i>
EE.	to	46	no	<i>öga</i>
FF.	u	38	ngô	<i>vatten</i>
GG.	ubu	16	kôp	<i>fluga</i>
		29	kupu	<i>att slå in</i>
HH.	uhâdâ	27	kukryt	<i>tapir</i>
II.	upi	28	kupê	<i>att röra</i>
JJ.	uzâ	30	kuwy	<i>eld</i>
KK.	uzé	26	kudjÿ	<i>stank</i>
LL.	wa	63	twÿm	<i>fett</i>
MM.	wa hã	1	ba	<i>jag</i>
NN.	wabu	41	ngrwa pu	<i>palmträdsstam</i>
OO.	wada	23	krwÿdy, krwÿt-	<i>näbb</i>
PP.	wano	14	katôk	<i>att explodera</i>
QQ.	wapru	10	kamrô	<i>blod</i>
RR.	wasi	13	kanhê	<i>stjärna</i>
SS.	wa'ô	64	wakô	<i>näsbjörn</i>
TT.	wa'ro	12	kangro	<i>varm/het</i>
UU.	wa'u	11	kangô	<i>vätska</i>
VV.	wĩ/pã/simro	2	bĩ/pa	<i>att döda</i>
WW.	zasi	7	jaê	<i>rede</i>
XX.	zé	3	djà	<i>smärta/att göra ont</i>
		5	djÿ	<i>bitter</i>
YY.	zu	4	djôm	<i>pulver/mjöl</i>
ZZ.	'ra	17	kra	<i>son/dotter</i>
AAA.	'rã	18	krã	<i>huvud</i>
BBB.	're	19	kre	<i>att plantera</i>
		40	ngre	<i>ägg</i>
CCC.	'ré	39	ngrà	<i>torr</i>
DDD.	'rê	20	krê	<i>papegoja</i>
EEE.	'rê/si/hu	21	krê/ku	<i>att äta</i>
FFF.	'ro	22	kro	<i>rutten</i>

(b)

A.	Jām ne ga tē?	Vart går du? / Vart gick du? ¹
13.	Pur mā ne ba tē.	Jag går till fältet.
B.	Djām ngô 'yr ne ga tē?	Går du till floden (= vattnet)?
6.	Kati. Inhūrkwā 'yr ne ba tē.	Nej. Jag går hem (till mitt hus).
C.	Djām ngà 'yr ne ga tē?	Går du till manshuset?
2.	Āã, ngà 'yr ne ba tē.	Ja, jag går till manshuset.
D.	Djām amã tep kīnh?	Tycker du om fisk?
3.	Āã, imã tep kīnh.	Ja, jag tycker om fisk.
E.	Djām amã prām?	Är du hungrig?
8.	Āã, imã prām.	Ja, jag är hungrig.
F.	Djām angryk?	Är du arg?
1.	Kati. Ikīnh.	Nej. Jag är glad.
G.	Djām amex?	Mår du bra?
16.	Kati. Ikanê.	Nej. Jag är sjuk.
H.	Mỳj ne akra krēn o nhỹ?	Vad äter ditt barn?
12.	Tep ne ikra krēn o nhỹ. Djām amã tep kīnh?	Mitt barn äter fisk. Tycker du om fisk?
I.	Djām kēn ne ja?	Är det här en sten?
20.	Kati. Pī ne wa.	Nej. Det där är (ett stycke) trä.
J.	Nhār anã?	Var är din moder?
14.	Inã ne pur mā tē.	Min mor gick till fältet.
K.	Nhỹm ne bôx?	Vem anlände?
7.	Kubē ne bôx.	(En) barbar(en) anlände.
L.	Djām arỳm ne ga tep krē?	Har du redan ätit fisken?
4.	Kati. Ije tep krēn kēt rã'ã.	Nej. Jag har inte ätit fisken än.
M.	Mỳj kadjy ne ga pur mā tē?	Vad går du till fältet efter?
10.	Kwỳr kadjy ne ba pur mā tē.	Jag går till fältet efter maniok.
N.	Mỳj myt kam ne ga bôx?	Vid vilken tid anlände du?
5.	Para kam ne ba bôx.	Jag anlände vid skymningen.
O.	Nhỹm nhõ kax ne wa?	Vems korg är det där?
19.	Inhõ kax ne ja.	Det här är min korg.
P.	Mỳj ne ja?	Vad är det här?
9.	Ngôkôn ne ja.	Det här är en kalebass.
Q.	Djām akaprĩre?	Är du ledsen?
18.	Āã, ikaprĩre.	Ja, jag är ledsen.
R.	Mỳkam akaprĩre?	Varför är du ledsen?
11.	Ikra kanê kam ne ba ikaprĩre.	Jag är ledsen för att mitt barn är sjukt.
S.	Mỳj kanê?	Vad har det för sjukdom?
17.	Kangro kam mẽ kak kam kanê.	Det är sjukt med feber och hosta.
T.	Djām arỳm ne ga akra nhõ pidjỳ 'yr tē?	Har du redan gått efter ditt barns medicin?
15.	Ikra kadjy ne ba pidjỳ 'yr tē nhỹm arỳm kàjbê mex.	Jag gick efter medicin för mitt barn, och det är redan lite bättre (= ganska bra).

¹Ingen åtskillnad görs mellan presens och preteritum.

(c) mēbēngôkre

1. **Nhỹm ne kukôj pa?** — *Vem dödar/dödade aporna?*
2. **Nhỹm ne ngôkôn rē?** — *Vem kastade/kastar kalebassarna?*
3. **Aje kukôj bñn kêt rã'ã.** — *Du har inte dödat apan än.*
4. **Djãm arỹm ne aprõ kadjåt kre?** — *Har din fru redan planterat bomullen?*
5. **Wakõ ne krwỳdy kêt, krē ne krwỳdy.** — *Näsbjörnen har ingen näbb, papegojan har en näbb.*

	krĩkatĩ	mēbēngôkre	
6.	cohhyh	kwy (← *kuy)	<i>eld</i>
7.	cup-re	kôp-re	<i>liten fluga</i>
8.	pohr	pur	<i>fält</i>
9.	xy	djỳ	<i>bitter</i>

- (d)
	krĩkatĩ		(mēbēngôkre)	xavante
10.	ẽh'tyhç	<i>död</i>	(tyk)	dã
11.	ẽhncuu	<i>lus</i>	(ngô)	u